

УДК 821.161.2Вовк

ОЛЬГА СМОЛЬНИЦЬКА

м. Київ

olga-smolnickaya@uandex.ua

ПРОБЛЕМИ САМОІДЕНТИФІКАЦІЇ ТА МАЛІНЧИЗМУ В ТВОРЧОСТІ ВІРИ ВОВК (РІО-ДЕ-ЖАНЕЙРО)

У статті аналізується взаємодія національної самоідентифікації та малінчизму (зради, асиміляції) у героїв Віри Вовк. Малінчизм розглядається на прикладі жіночих образів у ліриці та в історичному романі «Книга Естери». Пропонуються латиноамериканський, орієнтальний, нордичний, юдейський, український контексти. Уперше порівнюється досліджувана проблематика творчості В. Вовк і вірша Р. Кіплінга «Раб, який царює». Образ Малінче інтерпретується не як суто мексиканський, а як універсальний.

Ключові слова: малінчизм, Віра Вовк, Малінче, самоідентифікація, міф, символ, Праматір.

Самоідентифікація, віднайдення власної ідентичності та, в інших випадках, свідома асиміляція та зречення власних архетипів стає актуальною проблемою в сучасних гуманітарних студіях. Проте виникає інший цікавий ракурс – сприйняття всього українського діячкою, яка не визнає поділу культури на українську і діаспорну (про що заявляє у виступах та публікаціях – наприклад, збірці «Мережа», 2011). Це поетеса, прозаїк, драматург, перекладачка, науковець, композитор, художниця, літературний критик Віра Вовк (автонім Віра-Лідія-Катерина Селянська, Wira Selanski, 1926 р. н., Борислав, з 1939 – в еміграції), яка себе ідентифікує як українську письменницю в Бразилії, мешкає в Ріо-де-Жанейро. Творчість цієї діячки не суто локальна, тобто пов'язана не лише з бразильською специфікою (афробразильською, індіанською, португаломовною): авторка залучає контексти інших культур, у тому числі взагалі латиноамериканської (іспаноамериканської), а також європейської, східної та ін. У творчому пошуку задіюються асоціації з деталями побуту, міфології, географії, історії Мексики, Перу тощо. Одна з проблем – це самоідентифікація ліричного героя (або героїні; гендерна ознака тут не завжди відіграє роль) в іншому просторі, проблеми асиміляції, синтезу архетипових паттернів у свідомості, а як крайній варіант – зрада, у тому числі психологічна. Останнє питання обігрується в різних аспектах. Також варто пам'ятати про

бразильський контекст, оскільки протягом формування власної культури Бразилія прагнула перестати орієнтуватися на європейські зразки (передовсім – Португалію; особливо це проявилось в течії авангарду), що В. Вовк довелось особисто побачити під час викладання в Державному Університеті Ріо-де-Жанейро. Будівництво бразильської ідентичності, метисація – і водночас протидія малінчизму – феномен, який складністю нагадує український. З огляду є підстава аналізувати образи героїв В. Вовк з погляду малінчизму, докладно зосередившись на образах Роксолани («Роксоляни»), Естери та ін.

Творчість В. Вовк неодноразово аналізувалася в публікаціях Н. Анісімової, О. Астаф'єва, О. Бекішевої, Б. Бойчука, Ю. Григорчук, Н. Грицик, І. Жодані, Л. Залеської Онишкевич, І. Калинця, Т. Карабовича, Н. Козіної, М. Коцюбинської, С. Майданської, В. Мацька, С. Ожарівської, Т. Остапчук, В. Просалової, Б. Рубчака, Л. Тарнашинської, В. Шевчука та ін. Персоналія цієї письменниці розглядається або в контексті Нью-Йоркської групи (НЙГ), або біографічно, або суто літературознавчо, причому в символічному, сакральному та ін. аспектах. В Україні та Польщі часто предметом досліджень стає поетична збірка «Жіночі маски» (1994) [6; 11]. Проте малінчизм як складне і непересічне явище, оригінально інтерпретоване В. Вовк, ще не поставив у полі зору. Також еволюція творчого стилю письменниці та постійне написання

В. Вовк нових текстів заслуговує на новий підхід у студіях.

Мета статті полягає у виокремленні малінчизму та його інтерпретацій у творах В. Вовк, які ще не висвітлювалися в такому аспекті. Відповідно ставляться завдання: 1) окреслити історичну напівлегендарну постать Малінче, що дала назву терміну; 2) порівняти Малінче як літературний та історичний персонаж із Роксоланою (змальованою В. Вовк); 3) простежити малінчизм у вибраних образах книги В. Вовк «Жіночі маски» та у героїв роману «Книга Естери» (2012).

Перш ніж визначити проблему малінчизму в творах В. Вовк, слід окреслити зміст цього терміна. Ідеологічний підхід до малінчизму полягає у формулюванні цієї дефініції як синонім зради. Проте насправді постать Малінче неоднозначна. У Латинській Америці це популярний символ, у тому числі в історичних дослідженнях [12], своєрідний «бренд»: Малінче виступає навіть як героїня сучасних любовних романів [1]. Ця постать навряд чи відповідає ідеалу «природної людини», «шляхетного дикуна» в латиноамериканській (у тому числі бразильській) літературі, і названа невідповідність буде з'ясована нижче.

Малінче можна зіставити з Роксоланою. Роки життя мексиканської діячки і українки (хоча є версії щодо польського або італійського походження Роксолани) вписуються приблизно в однакові часові межі: Малінче (1496 або 1502–1529 чи 1551), Роксолана (1502 чи 1505–1558), тобто в Європі – період від високого Ренесансу до пізнього. Обидві героїні історичні, але й напівлегендарні через різночитання та нез'ясовані факти їхніх біографій.

Малінче – відома персоналія, ототожнювана з індіанським народом, як і Покахонтас (що мала схожу біографію), проте саме ім'я мексиканської діячки дало назву національному, політичному й навіть особистому явищу – малінчизму. Історичні факти свідчать, що індіанці після поразки прислали Кортесу харчі та у подарунок двадцять тубільних дівчат, де була й Малінцин (науатль – Малінелі Тенепатль), охрещена іспанцями як Марина (донья Марина), «але з-поміж індіанців вона була відома на ім'я Малінче, уживаним ними

й стосовно до Кортеса, якого вона завжди супроводжувала як перекладачка» [7, 19–20].

Спільність окремих біографічних моментів Роксолани і Малінче полягає в тому, що обидві героїні були не продані, а подаровані завойовнику (Малінцин – з огляду на соціальний статус – як дочка значної особи), у зміні релігії, зміні імені (причому ще до зміни релігії імена вже варіювалися), а також у трансляторській діяльності (перекладацькій) – опануванню інших мов, причому багатьох, тобто здатності засвоювати інші культури. Також спільним є патронаж зверхника-колонізатора, який стає офіційним чоловіком (Сулейман Пишний; з Ернаном Кортесом у Малінче був зв'язок, потім вона вийшла заміж за іншого іспанця). Таким чином, питання про національну самоідентифікацію тут постає складним.

Збірка В. Вовк «Жіночі маски» (неодноразово перевидана, перекладена польською Т. Карабовичем), що має складну міфологічну основу, змальовує, зокрема, і проблему малінчизму, часто зашифровану. У вірші «Роксоляна» лірична героїня описана історично, але водночас і узагальнено – це українка взагалі, силоміць позбавлена Батьківщини. Шлях з Кафи до Туреччини – перехідний період у зміні ідентичності героїні. Твір називається «Роксоляна», хоча персонаж іще не має цього імені, даного іноземцями. Це поки що не Хасекі, скоріше – Хюррем, але передовсім – Настася Лісовська. Але жодне з цих імен у тексті не фігурує. Картина моря ностальгійна, з полишенням рідного краю втрачається самоідентифікація героїні, яка все більше набуває рис не Настасі, а Роксолани. Символічно те, що корабель – це «судно без вітрила» [2, 126], яке «пливе в затон / що його крижень креше крилом / краплі фонтану в сераїлі / рахують довгі хвилини / поля муругі і картаті – спомин / із полувінка ранку – бинди проміння <...> / тепер я тільки тривожний крик чайки / в порогах перед бурвієм» [2, 126]. У свідомості героїні це шлях у нікуди, українка поки що покладається на християнського Бога, але її вже охоплює фаталізм («Ти пишеш мою долю в книзі дюн / мій сон Ти поклав охляп на вітер» [2, 126]). Корабель, який везе Роксолану, у буквальному розумінні без керма і без

вітрил, це несвідоме (як фрейдівський кінь без гнuzдечки). Наступним кроком буде асиміляція, з метою виживання, тобто малінчизм (знаючи історичну постать Роксолани, зрозуміло, що тут відіграватиме роль і опанування інших мов, і самопрезентація в іншому просторі, і розвиток чужої культури). Але рідні архетипи (крижень, чайка, муругі поля, бинди, ранок порівнюється з «полувінком»), які згадуються, причому синтетично, в інших творах В. Вовк (у зіставленні з бразильськими, швейцарськими та іншими реаліями – наприклад, роман «Останній князь Звенимир», 2011), уживаються для зміцнення жіночим персонажем власної українськості. Це пам'ять нутряна, нативістична. Без фізичної опори на рідну землю й взагалі без опертя на символи та архетипи героїня гине та відроджується духовно вже в іншій іпостасі. У тексті – притаманне міфології змалювання переходу з одного простору в інший, невідомий (часто демонізований, фантастичний, бо – чужий). Фактично цей імпліцитний вірш – засторога молодому поколінню емігрантів (авторка також потрапила до зарубіжжя майже у віці Роксолани – у тринадцять років; за канонічними даними, Настя Лісовська опинилася за межами України в п'ятнадцятирічному віці). В. Вовк не прагне ідеалізувати своїх героїв і ніколи не пропонує готового гепіенду. У вірші «Маруся Богуславка» героїня думи віднаходить власну ідентичність при зустрічі з ув'язненими козаками (тобто пригнобленим українським несвідомим), і рятує їх, мотивуючи це так: «щоб земля не прокляла / твоєї плоті / не вивернула її / з очима повними порожняви / падлом для гайвороння» [2, 128]. В іншому просторі (згідно з міфами і казками) герой (тут – героїня) набуває потойбічних рис, чужості й не сприймається своїм родом, домом. Опис плоті як трупа може бути як натяком на страту, так і на сприйняття рідною землею своєї дочки як умерлої (саме для свого локусу). Це відображено і в думках (на які орієнтований вірш). Завдяки вчинку Маруся досягає гармонізації свого світогляду, відроджуючи рідні архетипи (в яких втілюється згаданий соняшник). Якщо Роксолана забуде своє українське коріння (і в аналізованому вище вірші на це натякається

ся), то Маруся Богуславка позбавляється тенденцій малінчизму.

Малінчизм обігрується авторкою і в орієнтальному, і в нордичному (германському) контексті – наприклад, вірш «Крімгільда». Як германіст В. Вовк звертається до «Пісні про Нібелунгів» (das Nibelungenlied). Оскільки ця легенда існує у двох версіях – давнішій, ісландській (де Крімгільда, Kriemhilt або сучасн. Kriemhild – Гудрун, Зігфрід – Сігурд, та ін., а сам рід – міфічні «діти туману», Ніфлунги), та пізнішій, німецькій. Героїня у В. Вовк – Крімгільда, ане Гудрун, тому що саме німецька версія спричинила те, що герої «Нібелунгів» стали вічними образами. Але цікаво те, що як фахівець В. Вовк звертається до обох версій, згадуючи Ігдрасіль (у німецькій традиції «Ігдразіль») – скандинавське світове дерево, основу: «вже Ігдразіль сохне від зради / і я вже колишу сина / для ворога» [2, 84]. Тут це дерево можна розглядати як скандинавську і германську ідентичність. Дерево хитнеться або всохне (під час Рагнарьоку, або, метафорично – лише для конкретних персонажів, Нібелунгів: «...вириваю з корінням / родове дерево / Нібелунгів» [2, 84]) – і зруйнується власна ідентичність Крімгільди (за німецькою версією, бургундки): для здійснення помсти за коханого чоловіка Зігфріда королева виходить заміж за короля гунів Етцеля (Аттїлу) і вбиває свій рід. Чинячи вбивство (причому власноруч убиває головного антагоніста, Хагена – Хьогні), Крімгільда не може називатися християнкою, а знищивши власне коріння, уже не буде бургундкою. Інтермедіальний аналіз цього вірша пропонує наочний приклад для порівняння – екранізацію цього епосу експресіоністом Фріцем Лангом: друга частина – «Нібелунги: Помста Крімгільди» («Die Nibelungen: Kriemhilds Rache», 1924).

Малінчизм цікаво поданий в історичному романі «Книга Естери», побудований на відомому сюжеті зі Старого Завіту. Головна героїня (яку Ю. Григорчук називає «біблійною Роксоланою» [4, 155]) стає дружиною Ксеркса (у Біблії – Артаксеркса), щоб урятувати свій народ. Проте в інтерпретації В. Вовк образ Естери складний і, показаний очима Айлі (за словами авторки, це вигаданий персонаж;

творча особистість, співачка, яка грає на цитрі й закохана у нареченого Естери, пророка Йонатана), причому в цьому суб'єктивному баченні реципієнту пропонується домислити проблему, що являє собою справжній патріотизм. Афористичні діалоги двох героїнь побудовані як змагання за те, чия жертва на користь Юдеї (у творі неодноразово натякається на Україну) виявилася більшою. Цей принцип (навіть стилістично – завдяки лаконізму) продовжує традиції Лесі Українки («Ізоolda Білорука» – протистояння і взаємодоповнення обох Ізоolda, а Трістан виступає об'єктом, або «Камінний господар»: донна Анна, Долорес і Дон Жуан).

Герої взаємодоповнюють одне одного, у творі побудована система образів, один з наріжних каменів якої – грань: самоідентифікація (патріотизм)/малінчизм (зрада, асиміляція). Зокрема, малінчизм виразно окреслений в образі Амана: і за Біблією, і за романом цей герой не має перського походження, проте прислужує завойовникам, не маючи внутрішньої ідентифікації. Це деструктивна постать. (Докладніше аналіз історичного і міфологічного аспектів образу Естери див. у джерелах: [4], [10]; українські паралелі та алузії – [9]; зіставлення генеалогії Амана у Святому Письмі та у згаданому романі – [10]). Афористичні внутрішні монологи цього антагоніста Мардохея і пророка Йонатана прикметні, зокрема, виразним формулюванням принципів малінчизму – наприклад, наголошення на пристосуванстві та егоїстичних інтересах, подвійному стандарті й жорстокості рабської натури: «Знаю, що хитрість це – найобережніша й найпрактичніша частина людського розуму. Ось цариця Вашті, хоч яка розумна жінка, не вмiла нею користуватися, щоб обмотати дурного Ксеркса підлабузненням і вдаваними доказами собачої вірності, могти при тому спокійно розвести собі цілу ораву любовників! Волiла цупко триматися своєї зайвої гордості <...>... *Адже добре відала, що все своє життя була владарю тільки випханою лялькою на показ, без права на власну волю* [курсив мій. – О. С.]. Чому не постаралася йому віддячити? Бо помста, наче злива після літньої спеки, то – відлига для душі» [3, 85–86]. Із цього монологу (пояснення механізму малінчизму)

помітно, що цариця Вашті не потребує пристосуванства – саме через власну гордість (рису, яка, на думку малінчистів, зайва). Продовжуючи біблійний контекст, варто згадати асоціацію з Книгою Притч (Приповідок, Приповістей) Соломонових – зокрема, цитату: «Від трьох речей земля трясеться, ба й чотирьох знести не може: раба, що зацарює...» (Приповідки, 30: 21–22, пер. І. Хоменка, схвалений Ватиканом) [8, 729]. Цій проблемі присвячений вірш Р. Кіплінга «Раб, який царює» («Servant When he Reigneth», 1919, українською переклав В. Чернишенко). До цього тексту взято згаданий епіграф [5, 188–191]. Створений до конкретних історичних подій (падіння імперій і виникнення нової після 1917 р. [5, 453]), кіплінгівський текст прямо ґрунтується на Біблії (така тенденція об'єднує твори В. Вовк і англійську класичну літературу: «Три речі ангел Божий / Записує у звіт, / Четверту з них не може / Стерпіти білий світ. // Три кари ангел знає, / Що людство їх знесе, / Та раб, який царює, / Страшніший за усе» [5, 191].

У романі В. Вовк запізнiле усвідомлення власного малінчизму формулюється устами Мардохея, причому ці фрази нагадують Аманові: «Цар ніколи її [Естери. – О. С.] не любив. Він нікого не вмiв любити. Мою дочку він бажав мати, як дорогоцінну річ на показ, щоб викликати подив і заздрість» [3, 105]. Імплицитний мотив жертвопринесення, а також функція плотського в орієнтальній культурі, простежуються загалом у тексті, причому персонажами наголошується, що офіра Естери стала даремною; натомість авторська позиція не така однозначна, а біблійна взагалі оптимістична – адже героїня врятувала власний народ, причому Амана було страчено замість Мардохея.

Тенденції до малінчизму, причому неусвідомлені самим персонажем, простежуються в образі Мардохея – дядька Естери: фактично приносячи названу дочку в жертву Ксерксу, цей герой прагне врятувати свій народ. Щоправда, у романі (на відміну від Святого Письма) образ показано більше прямолінійно та егоцентрично: Мардохей – це своєрідний «хуторянський» тип свідомості, недалекоглядний, що сприймає завойовника як спосіб

реалізації власної родини. Правильну характеристику цьому герою дає Йонатан: «Мардохей марить бачити євреїв біля царського престолу ситими й одягненими в синьо-білі шати, на високих посадах. Не знаю, чи йому болить так дуже наша дідизна... Він, може, стане вірним слугою царя, щоб бути тільки плотським захисником наших людей» [3, 71] (натомість духовний захисник власного народу – це Йонатан). Малінчизм тут пов'язаний з матеріалістським світоглядом і змальованим авторкою строго відповідно до історичного контексту ставленням до жінки як до майна. Ксерс сприймає Естеру як функцію, як сексуальне задоволення, механістичну заміну Вашті, котра відторгла царя, проте й Мардохей, передаючи родичку ворогам (фактично продаючи), неусвідомлено розглядає Естеру як засіб, не як індивідуальність, а естетичну здобич, завдяки якій можна досягнути власної (причому маскуліної) мети. Відмінність твору В. Вовк від старозавітної традиції полягає у дописуванні відомого сюжету про Естеру: її нареченого, пророка Йонатана, осліплюють, а сама героїня божеволіє та вмирає. Двоє героїв роману, яким узагалі не притаманний малінчизм, і вони не прагнуть жодних компромісів (усвідомлюючи хибність колабораціонізму), – це Йонатан і Айля (названа сестра Йонатана теж має певні пророчі риси, оскільки творчістю надихає коханого на діяльність, причому розглядає пророка саме як індивідуальність). Вони являють собою нове покоління, і врешті-решт стають свідками поразки Ксеркса у війні з еллінами.

Образ Малінче розглядається сучасними дослідженнями (на основі міфів, хронік тощо) і як архетиповий: це Праматір, мати нового народу [1] (оскільки її син від Кортеса став першим офіційно визнаним метисом), нове божество, що має риси старих богів (деградована іпостась – привид, La Llorona, що оплакує своїх дітей – і це об'єднує символ Малінче із символами ридальних матерів – України, також Ірландії – Кетлін Ні Гуліен, Шан Ван Вогт; плакальниця роду – бенші, тощо; наступна ланка такого асоціативного ряду – закріплення у поняттях народного католицизму. Цей синтез легко пояснити орієнтиром на знайомі тубільним племенам міфічні

поняття (для індіанців – цілком реальними). У В. Вовк Естера імпліцитно порівнюється з божеством (на думку Ю. Григорчук – Іштар [4, 159]; цей розвинутий компаративний аналіз див. у моїй статті [10]). Естера могла стати матір'ю свого народу, але, виконавши трагічною ціною свою функцію, умирає. Натомість материнських рис набуває Айля. Таким чином, якщо Естера – це сексуальність, божественна реалізація, але без материнства, то в Айлі – суто деміургічна і тому материнська роль. Саму Малінче за її життя (та у пізніших розвідках) розглядали з точки зору сексуальності, тоді як материнська функція (і реальна, і метафорична) у цієї діячки вельми значна.

Проведений аналіз підтверджує, що малінчизм у В. Вовк виступає не суто локальним (за усталеним терміном, мексиканським), явищем, а універсальним, причому завдяки своїй культурі та європейській освітній базі авторка пропонує різні варіанти: натяк на втрату самоідентифікації міститься у вірші «Роксоляна», компенсувальний варіант (віднайдення українськості) – у вірші «Маруся Богуславка». В українському випадку («Роксоляна») показано готовність свідомості вбирати у себе чужі архетипи, тоді як позиція самої авторки відрізняється. Малінчизм як прикладі образу Естери постає як проблематичне питання, оскільки майже всі герої (окрім духовно спорідненої пари Йонатан – Айля) мають риси такого феномену. Українські алюзії в біблійному контексті дають підставу розгорнути малінчизм як окреме питання дослідження. Проаналізовані героїні постають як міф, що вростає в основу іншої культури. Робота має перспективу продовження, оскільки проблема малінчизму в різних аспектах наявна в багатьох творах В. Вовк, у тому числі в сучасних збірках, а з огляду на постійно поповнюваний корпус текстів цієї письменниці вимагає широкого аналізу.

Список використаних джерел

1. Башкова Е. В. Образ Малінче сквозь призму кодексів [Електронний ресурс] / Е. В. Башкова // Латинська Америка. — 2016. — № 10. — Режим доступу : <http://www.ilaran.ru/?n=1062>, на рус. яз., свободний. (Дата звернення: 17.10.2016).
2. Вовк В. Жіночі маски – Wira Wowk. Kobiece maski / Віра Вовк ; [Пер. з укр. мови Тадей Карабович]. — Люблин, 2014. — 148 с.

3. Вовк В. Книга Естери / Віра Вовк // Вовк В. Диптих. — Ріо-де-Жанейро — Львів : БаК, 2013. — С. 71, 85—86, 105.
4. Григорчук Ю. М. Проза Віри Вовк: виміри сакрального / Ю. М. Григорчук. — Брустурів : Дискурс, 2016. — 364 с.: іл.
5. Кіплінг Дж. Р. Сім морів : Поетичні твори / Джозеф Ред'ярд Кіплінг ; упоряд. В. Чернишенко. — Англ. мовою з паралельним українським перекладом. — Тернопіль : Навчальна книга — Богдан, 2016. — 480 с. — (Серія «Шедеври світової поезії»).
6. Остапчук Т. П. Просторово-часові орієнтири в збірці поезій Віри Вовк «Жіночі маски» [Електронний ресурс] / Т. П. Остапчук. — Режим доступу: <http://lib.chdu.edu.ua/pdf/naukpraci/economu/2006/40-27-25.pdf>. — укр. мовою.
7. Очерки новой и новейшей истории Мексики. 1810–1945 [Под ред. М. С. Альперовича и Н. М. Лаврова]. — М. : Изд-во социально-экономической л-ры, 1960. — 510 с.
8. Святе Письмо Старого та Нового Завіту. Повний переклад, здійснений за оригінальними єврейськими, арамейськими та грецькими текстами. — Ukrainian Bible 63 DC. United Bible Societies 1990 — 55 М.
9. Смольницька О. Віра Вовк як представниця сучасного магічного реалізму / Ольга Смольницька // Українознавство. — 2013. — № 2. — С. 16—19.
10. Смольницька О. Історичний роман Віри Вовк «Книга Естери» у неоміфологічному контексті: ad fontes / Ольга Смольницька // Теоретична і дидактична філологія: Збірник наукових праць. — Серія «Філологія (літературознавство, мовознавство)». — Переяслав-Хмельницький : «ФОРМ» Домбровська Я. М., 2015. — Вип. 21. — С. 54—67.
11. Karabowicz T. Idiomatyczny dyskurs prawdy w tomiku wierszy poetki Wiry Wowk Kobięce maski / Tadeusz Karabowicz // Вовк В. Жіночі маски — Wira Wowk. Kobięce maski / Віра Вовк ; [Пер. з укр. мови Тадей Карабович]. — Люблин, 2014. — С. 139—144.
12. Lévesque R. La Malinche: The Mistress of Hernan Cortés, from Slave to Goddess: A True Story Based on Historical Documents with 88 Illustrations / Rodrigue Lévesque. — Lévesque Publications, 2007. — 104 pp.

OLGA SMOLNYTSKA

Kyiv

THE PROBLEM OF SELF-IDENTIFICATION AND MALINALLI'S CODEX IN THE WORKS BY VIRA VOVK (RIO DE JANEIRO)

The article examines the interaction of national identity and Malinalli's Codex (infidelity, assimilation) of the heroes in the works by Vira Vovk. Malinalli's Codex is considered in the example of female images in the lyrics and in the historical novel «The Book of Esther». The analysis offers Latin American, Oriental, Nordic, Jewish, Ukrainian contexts. The problematic of the texts by V. Vovk and the poem by R. Kipling, «Servant When he Reigneth», is given at first. The image of La Malinche is not interpreted as a purely Mexican, but it is illustrated as whole phenomena.

Key words: Malinalli's Codex, Vira Vovk, Malinche, self-identification, symbol, myth, foremother.

ОЛЬГА СМОЛЬНИЦКАЯ

г. Киев

ПРОБЛЕМЫ САМОИДЕНТИФИКАЦИИ И МАЛИНЧИЗМА В ТВОРЧЕСТВЕ ВЕРЫ ВОВК (РИО-ДЕ-ЖАНЕЙРО)

В статье анализируется взаимодействие национальной самоидентификации и малинчизма (измены, ассимиляции) у героев Веры Вовк. Малинчизм рассматривается на примере женских образов в лирике и в историческом романе «Книга Эсфири». Предлагаются латиноамериканский, ориентальный, нордический, иудейский, украинский контексты. Впервые сравнивается исследуемая проблематика творчества В. Вовк и стихотворения Р. Киплинга «Раб, когда он делается царем». Образ Малинче интерпретируется не как чисто мексиканский, а в качестве универсального.

Ключевые слова: малинчизм, Вера Вовк, Малинче, самоидентификация, миф, символ, Праматерь.

Стаття надійшла до редколегії 05.11.2016